

หลักสูตรสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ

ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพธิ์พิสัย

จังหวัดหนองคาย

หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก ปฐมวัย

(ฉบับปรับปรุง ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ
ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดหนองคาย

หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก

ปฐมวัย

(ฉบับปรับปรุง ปีการศึกษา ๒๕๖๑)

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยบ้านโคกสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ

ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพธิ์ชัย

จังหวัดหนองคาย

คำนำ

ตามที่รัฐบาล มีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาระดับปฐมวัย นี้ได้มีการพัฒนาความพร้อม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโต มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยบ้าน โลกสว่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ คงเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการปฐมวัยศึกษา สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และบรรลุผลตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด

คณะผู้จัดทำ

๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
หลักสูตร ๒- ๓ ปี	
-ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย	๑-๒
-คุณลักษณะที่พึงประสงค์	๓-๑๑
-สาระการเรียนรู้	๑๑-๒๕
หลักสูตร ๓-๔ ปี	
-ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย	๒๗-๒๙
-คุณลักษณะที่พึงประสงค์	๒๙-๕๕
-สาระการเรียนรู้	๕๖-๖๘

คำชี้แจง

หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ได้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้ร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกลง ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรัก ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ

ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องศึกษา และทำความเข้าใจในเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย นี้ โดยเฉพาะครูผู้ดูแลเด็ก ต้องเริ่มศึกษาตั้งแต่เรื่องของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

เอกสารเล่มนี้ มีทั้งหมด ๖๘ หน้า จุดเน้นที่ครูผู้ดูแลเด็กต้องทำความเข้าใจมากที่สุด คือตารางวิเคราะห์มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ / สภาพที่พึงประสงค์ / สาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรเรียนรู้ – ประสบการณ์สำคัญ) ซึ่งทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และจะต้องจัดให้มีในแผนการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ

หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๒- ๓ ปี

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่างพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ ๒-๔ ปี ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ผ่านการเล่นที่มีความหมาย การช่วยเหลือตนเอง การมีวินัย ด้วยความรัก ความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๒.๑ วิสัยทัศน์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

ภายในปีพุทธศักราช ๒๕๖๔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง มุ่งเน้นพัฒนาเด็กช่วงอายุ ๒ ถึง ๔ ปีบริบูรณ์ ให้มีความพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้ เหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ อย่างมีความหมายการช่วยเหลือตนเองและมีวินัย มุ่งจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการให้กับเด็ก โดยการนำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบโครงการ(project Approach) สอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมทักษะ EF (Executive Functions) ตลอดจนกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาสมองส่วนหน้า

และความฉลาดทางอารมณ์ ให้เด็กมีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ ปลูกฝังวัฒนธรรมความเป็นไทย โดยเน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๒.๒ พันธกิจ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

๑. ครูผู้ดูแลเด็ก จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพเน้นพัฒนาการผู้เรียนครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
๒. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน
๓. เฝ้าระวังดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การดื่มนมอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย
๕. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการและเครื่องมือหลากหลาย
๖. ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๗. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อระดม ความคิด ทรัพยากรมาช่วยเหลือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในระดับปฐมวัย

๒.๓ เป้าหมาย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

๑. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เหมาะสมตามวัย
๒. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูให้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน
๓. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม
๔. จัดหาและพัฒนาครุภัณฑ์สื่อการเรียนการสอน
๕. ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
๖. พัฒนาอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

๓. จุดหมาย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปีมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๓. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๗ ข้อ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า ๓ ปีทุกคน คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นต้องให้เกิดกับเด็กบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยและความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ - เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	- มีภูมิคุ้มกันโรค ไม่ป่วยง่าย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๒.๑ ไขก้นเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมวัย	- นั่งยองๆ เล่นโดยไม่เสียทรงตัว - เดินถอยหลังได้ - เดินขึ้นบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้า วางบนขั้นบันไดเดียวกันก่อน - กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นทั้ง๒ข้าง
๒.๒ ไขก้นเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์ มือ - ตาได้เหมาะสมกับวัย	- จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ - เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือเส้นตรงแนวตั้ง

๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๓.๑ ร่างเร็งแจ่มใส	- อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	- แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ - ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ
๓.๓ สนใจ และมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะการเคลื่อนไหว	- ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	- ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	- รอคอยช่วงสั้นๆ - เล่นร่วมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	- สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย - บอกได้ว่าตนเองต้องการขยับถ่าย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	- ร้องเพลงได้บางคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง - สนใจดูหนังสือนิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	- พูดเป็นวลีสั้นๆ - มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	- อยากเรียนรู้สิ่งของต่างๆ - ถามบ่อยถามซ้ำ - จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนาน
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	- เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น - พยายามเลียนเสียงต่างๆ
๗.๓ สืบหาโดยใช้ประสาทสัมผัส	- ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น- ชอบละเลงสีด้วยมือ

ระยะเวลาเรียน กำหนดวันเปิด - ปิดภาคเรียน

(ตามหนังสือสั่งการจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๑๘๑๖.๔/ว ๑๐๖๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการเปิดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีงบประมาณในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เปิดตลอดปีงบประมาณ จำนวน ๒๔๕ วันทำการ)

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม

ที่	สาระการเรียนรู้	ห้อง เตรียมอนุบาล ๑		
		หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์	วัน
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑๐	๑๑	๕๕
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมตัวเด็ก	๑๐	๑๐	๕๐
๓	ธรรมชาติรอบตัว	๑๒	๑๒	๖๐
๔	สิ่งต่างๆ รอบตัว	๖	๖	๓๐
	โครงการ	๑๐	๑๐	๕๐
	ประเมินพัฒนาการเด็ก/ปรับปรุงหลักสูตร	-	๓	-
	รวม	๔๘	๕๒	๒๔๕

๖.สาระการเรียนรู้รายปี
(สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงและเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ - เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์	๑. การปฏิบัติตามสุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	- กินดี อยู่ดี มีสุข - หนูทำได้ - อวัยวะและการดูแล รักษา - เด็กดีมีวินัย - หนูน้อยน่ารัก - ปลอดภัยไว้ก่อน - แกรับประทับใจ
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	- มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหารนอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย	๑. การนอนหลับพักผ่อน ๒. การดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของตนเอง	- กินดี อยู่ดี มีสุข - ชัยกายสบายซีวี - เด็กดีมีวินัย

พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	- นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสียการทรงตัว - เดินถอยหลังได้ - เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราวและก้าวเท้าวางบนขั้นบันไดเดียวกันก่อน - กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นพื้นทั้ง ๒ ข้าง	๑. การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวและการทรงตัว ๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ๔. การเล่นอิสระกลางแจ้ง	๑. การเล่นน้ำ เล่นทราย ๒. การเดินเล่นในสวน ๓. การเล่นที่สนามเด็กเล่น	- อวัยวะและการดูแลรักษา - ชัยกายสบายซีวี - หนูน้อยนักสัมผัส - หนูน้อยน่ารัก - ชัยกายสบายซีวี - ปลอดภัยไว้ก่อน - เรียนรู้วัฒนธรรม
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือตา	- จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ - เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือ	๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส ๒. การวาด การเขียนขีดเขียน	๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส ๒. การวาด การขีดเขียน	- แกรับประทับใจ - ชัยกายสบายซีวี - ปลอดภัยไว้ก่อน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
ได้เหมาะสมกับวัย	เส้นตรงแนวตั้ง	๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ๔. การปั้น การฉีก การตัดปะ	๓. การปั้น ๔. การฉีก การตัดปะ ๕. การเล่นน้ำ เล่นทราย	

พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	- อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข	๑. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง ๒. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข ๓. การฟังนิทาน ๔. การร้องเพลง ๕. การท่องคำคล้องจอง ๖. การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๗. การเล่นเกมอิสระ	๑. การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ๒. การแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่เหมาะสม	- ขยับกายสบายชีวิ - ปลอดภัยไว้ก่อน - ขยับกายสบายชีวิ - หนูน้อยนักสัมผัส - หนูน้อยน่ารัก
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	- แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ - ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ	๑. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก ๒. การยืดหยุ่นความคิด ๓. การออกไปเล่นปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ๔. การไปสวนสาธารณะ	๑. การแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	- ดอกไม้งามตา - สรรหาผีเสื้อ - ร้อง เล่น เต้นสนุก

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๓.๓ สนใจ และมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะการเคลื่อนไหว	- ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน	๑. การชื่นชมทางธรรมชาติ ๒. การฟังนิทาน ๓. การร้องเพลง ๔. การท่องคำคล้องจอง ๕. การเพาะปลูกอย่างง่าย	๑. ธรรมชาติรอบตัว - สัตว์ - พืช - ดอกไม้ - ใบไม้	- หนูทำได้ - หนูน้อยน่ารัก - หนูน้อยนักสัมผัส - สร้างฝันนักคิด - สาระแห่งสีสัน

พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	- ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัว และไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น	๑. การเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน ๒. การยืดหยุ่นความคิด ๓. การออกไปเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ๔. การอดทนรอคอย	๑. การเล่นร่วมกับผู้อื่น ๒. วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม	- แรกประทับใจ - หนูทำได้ - หนูน้อยน่ารัก - ชุมชนน่าอยู่ - บ้านแสนสุข - บ้านเรือนเคียงกัน
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	- รอคอยช่วงสั้นๆ - เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น	๑. การเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน ๒. การอดทนรอคอยตามวัย ๓. การเล่นอิสระ ๔. การแบ่งปันหรือการให้ ๕. การใช้ภาษาบอกความต้องการ ๖. การออกไปเล่นนอกบ้าน ๗. การไปสวนสาธารณะ ๘. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนาสถาน	๑. การปฏิบัติตามข้อตกลงง่ายๆ ๒. วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ๓. การเล่นกับพี่น้องในบ้าน	- ผู้นำพอเพียง - บ้านแสนสุข - ชุมชนน่าอยู่ - จังหวัดของเรา - ครอบครัวสุขสันต์

พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	- สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย - บอกได้ว่าตนเองต้องการช่วย	๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย ๒. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว ๓. การรักษาความปลอดภัย ๔. การช่วยถ่าย ๕. การนอนพักผ่อน ๖. การคิดตัดสินใจแก้ปัญหาเรื่องง่ายๆ ด้วยตนเอง	๑. การนอนหลับพักผ่อน ๒. การขับถ่าย ๓. การล้างมือ ๔. การแปรงฟัน ๕. การถอดและสวมใส่เสื้อผ้า ๖. การรับประทานอาหาร	- หนูทำได้ - หนูน่ารัก - เด็กดีมีวินัย - อวัยวะและการดูแลรักษา - ปลอดภัยไว้ก่อน - ครอบครัวสุขสันต์

พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสม

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	- ร้องเพลงได้บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง - สนใจดูหนังสือนิทานภาพ	๑. การจดจำใส่ใจ ๒. การฟังนิทานเรื่องราวต่างๆ สั้นๆ ๓. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ	๑. การเรียกชื่อของตนเองและผู้อื่น ๒. การเรียกชื่อของเล่น ของใช้ที่อยู่รอบตัว ๓. การเรียกชื่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัว	- บ้านแสนสุข - บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน - ครอบครัวสุขสันต์ - วันเด็กแห่งชาติ - สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูด	- พูดเป็นวลีสั้นๆ - มักจะถามคำถาม	๑. การพูดบอกความต้องการ	๑. การเล่นน้ำเล่นทราย	- บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
เพื่อสื่อความหมายได้	“อะไร” และ “ทำไม”	๒. การตอบคำถามจากการคิด ๓. การเล่าเรื่องราว ๔. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ	๒. การเพาะปลูกอย่างง่าย ๓. การทำกิจกรรมศิลปะตามวัย การปั้น การวาดภาพ	- ครอบครัวยุคสันต - สื่อสารไร้พรมแดน - ท้องแดนอาเซียน - โลกสวยด้วยมือเรา - สร้างฝันนักคิด - สาระแห่งสีสัน

พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	- อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ - ถามบ่อยถามซ้ำ - จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น	๑. การตอบคำถาม ๒. การสำรวจและการทดลองอย่างง่ายๆ ๓. การชื่นชมธรรมชาติ	๑. สิ่งของต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ไปไม้ ๒. ของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว ๓. สถานที่ต่างๆ ในชุมชน ๔. สนามเด็กเล่น ๕. การรู้จักรูปร่าง รูปทรง	- โลกสวยด้วยมือเรา - สร้างฝันนักคิด - สัตว์โลกน่ารัก - สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต - ฤดูกาลธรรมชาติ - ต้นไม้แสนรัก
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	- เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น - พยายามเลียนเสียงต่างๆ	๑. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ	๑. กิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ๒. สถานที่ต่างๆ ๓. การทักทายด้วยการไหว้	- สร้างฝันนักคิด - สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต - ฤดูกาลธรรมชาติ - ข้าวมหัศจรรย์ - วันสงกรานต์ - วันมาฆบูชา
๗.๓ สืบสวนโดยใช้ประสาท	- ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓	๑. การเลี้ยงสัตว์ ๒. การเพาะปลูก	๑. การเลี้ยงสัตว์ที่ไม่เป็นอันตราย	- สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต - โลกของแมลง

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
สัมผัส	ขั้น - ขอบเลขสี่ด้วยมือ	อย่างง่าย ๓. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆตามความสนใจ ๔. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ๕. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่แตกต่างกัน	๒. ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว ๓. คุณสมบัติอย่างง่ายๆที่อยู่รอบตัวเด็ก รูปร่าง รูปทรงขนาดผิวสัมผัส	- ต้นไม้แสนรัก - ผัก ผลไม้ - สัตว์โลกน่ารัก - โลกสวยด้วยมือเรา - วิทยาศาสตร์สร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒-๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตและช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญที่จะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว ในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่างๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่างๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำ

กิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียนขีดเขียน การปั้น การฉีก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุน ให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเองการแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมติการชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจองการทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างและปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกันหรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย การเล่นอย่างอิสระการเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทน รอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้ สิ่งต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวัน ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็น สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆรอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิดการเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัยการจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัณฐานรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่างๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่าย ๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจแก้ปัญหาเรื่องง่ายๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

๒. สาระที่ควรที่ควรเรียนรู้

สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒-๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตัวเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การจับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัว และบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักการชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วัฏปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

๒.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรรู้จักเกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและการพัฒนาของเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีแนวทางดังนี้

๑. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
๒. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
๓. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
๕. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาดหลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้าน รวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำเล่นทราย

๖. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก

๗. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

๘. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนมีส่วนทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาเด็ก

การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สำหรับเด็ก อายุ ๒-๓ ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

จัดประสบการณ์ให้เด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย เป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการ ผ่านการจัดกิจกรรม ๖ กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ และเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็น ที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้เด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน จึงควรยึดหลักการ ดังนี้

๑. คำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกันจึงควรมีกิจกรรมที่หลากหลายประเภทที่ เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ
๒. มีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรม ด้วยตนเองตามความเหมาะสม
๓. มีทั้งกิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว
๔. ระยะเวลาจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
๕. เน้นให้เด็กมีสื่อของจริง ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามศูนย์ฯ
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

จุดประสงค์

๑. พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว
๒. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๓. กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๕. รู้จักปรับตัวในการทำกิจกรรมและความร่วมมือในกลุ่ม
๖. ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
๗. พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ
๒. แถบบันทึกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แถบผ้า ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
๓. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ ประเภทเคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๔. การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แถบผ้า ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง
๒. ควรเริ่มกิจกรรมเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก
๓. ควรให้เด็กแสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระ และไม่ควรบังคับ ถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมควรให้เวลาและให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์

๒. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
๔. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๔. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง
๕. ควรเริ่มกิจกรรมเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก
๖. ควรให้เด็กแสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระ และไม่ควรบังคับ ถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมควรให้เวลาและให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรม

๑. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม
๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน
๔. การทดลอง / ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา
๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๖. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่อง
๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด
๒. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด
๓. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ

กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้ คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
๒. ให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
๓. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
๔. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง
๖. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

กิจกรรมเสรี / เล่นตามศูนย์

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ ภายในศูนย์เด็กเล็ก เช่น ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์ร้านค้า ศูนย์บ้าน เป็นต้น ศูนย์ต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่น ได้อย่างเสรี ตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลละเป็นกลุ่มย่อย

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๔. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผนและตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๕. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

กิจกรรม

๑. แนะนำศูนย์เรียนใหม่ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้ เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องชั่ง ฯลฯ
๒. สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน
๓. เปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผนตัดสินใจ เลือกเล่นอย่างอิสระ โดยมีครูคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่น พร้อมทั้งให้คำชี้แนะช่วยเหลือเด็กในการเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ โดยเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ อย่างน้อย ๑ - ๒ อย่าง ในแต่ละวัน
๒. ขณะเด็กเล่นควรสังเกตพฤติกรรมของเด็กแกลอย่างใกล้ชิด
๓. หากศูนย์มีเด็กมากเกินไปควรให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๔. สื่อเครื่องเล่นในแต่ละศูนย์ ควรสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเพื่อออกกำลังกาย ร่ายรำ และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควร จัดให้เด็กได้เล่นเช่น

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๒. การเล่นทราย
๓. การเล่นน้ำ
๔. การเล่นสมมติในบ้านจำลอง
๕. การในศูนย์ช่างไม้
๖. การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา
๗. การเล่นเกมการละเล่น

จุดประสงค์

๑. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี
๓. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เรียนรู้การตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง กติกาในการเล่น
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. การสาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจ
๕. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
๖. เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยกันเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้งานได้ดีอยู่เสมอ
๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน
๓. ขณะเด็กเล่นครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด
๔. หลังเลิกกิจกรรม ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก

การเล่นเกมการศึกษา

เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการสังเกต เปรียบเทียบ
๒. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๓. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. ปลูกฝังให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ การแข่งขัน ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ในกรณีที่เป็นเกมใหม่ ครูควรแนะนำ สาธิต อธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ
๒. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
๓. ขณะเด็กเล่นเกมมีหน้าที่เพียงผู้แนะนำ
๔. เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วควรมีให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย

ตัวอย่างเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่
  - จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
  - จับคู่ภาพกับเงา
  - จับคู่ภาพสัมพันธ์
  - จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
  - จับคู่ภาพกับโครงร่าง
 ฯลฯ
๒. เกมภาพตัดต่อ (ที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้)
๓. เกมจัดหมวดหมู่
๔. เกมโดมิโน
๕. เกมเรียงลำดับ

ข้อเสนอแนะ

๑. การเล่นเกมการศึกษาในระยะแรกควรเริ่มใช้ของจริง
๒. การเล่นเกมในแต่ละวันอาจให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และชุดเก่า
๓. อาจให้เด็กหมุนเวียนเล่นเกมตามความเหมาะสม
๔. การเล่นเกมเมื่อเล่นเลิกแล้วควรจัดเก็บรวบรวมไว้เป็นชุด ๆ

๘. การจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียดด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติการจัดการจัดบรรยากาศการเรียนรู้จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมการจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมี

สุขอนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนองการทำกิจกรรมต่างๆอย่างคล่องตัวและตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลายลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะอาดความปลอดภัยความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัวสดใสกระฉับกระเฉงบ้านและสถานที่เลี้ยงดูเด็กที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือมีการถ่ายเทอากาศที่ดีมีอุณหภูมิที่เหมาะสมมีแสงสว่างพอเพียงมีความสงบที่จะทำกิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงานที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูลแต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออกพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพเป็นการจัดการบ้านและสถานที่ดูแลเด็กตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุขการจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันซึ่งจะเกิดความสะอาดปลอดภัยราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติ

ต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้ใหญ่นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎระเบียบกติกาข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันการจัดการจัดบรรยากาศด้านจิตภาพจึงมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีหน้าที่ที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็กสนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆมีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัวหรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพังต้องการความสงบให้อิสระเด็กในการสื่อสารเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่างๆรวมทั้งกฎระเบียบต่างๆสามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่นการทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่ให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคมมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นสนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิดความรู้สึกพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆจัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเด็กได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆเช่นการกำหนดข้อตกลงกติกากฎระเบียบต่างๆการแบ่งหน้าที่การฝากการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่เกิดด้วยวิธีการเดียวได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคลพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งของและกระบวนการต่างๆรวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆและพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคมโดยการเตรียมสื่อวัสดุที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆอย่างกว้างขวางการที่เด็กอยู่ในสภาวะ

สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สื่อ

สื่อเป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ของเด็กอายุช่วง๒-๓ปี จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้นการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็นของเล่นที่เลียนแบบของจริงนิทานและเพลงดังนี้

๑. ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็กของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่นของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุสิ่งของเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาดซึ่งการจัดหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็กของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ ของจริงเป็นของเล่นที่เป็นสิ่งของหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริงของเล่นชิ้นแรกที่มีคุณค่าต่อชีวิตเด็กมากที่สุดคือพ่อแม่ซึ่งเห็นได้ชัดว่าทารกจะสนใจมองหน้าพ่อแม่มากกว่าสิ่งอื่นและหันตามเสียงของพ่อแม่การเรียนรู้ของทารกจะเริ่มต้นจากการรับรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตจริงไปสู่การรับรู้ภาพสัญลักษณ์ตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาของจริงที่เด็กเล่นได้เช่นช้อนถ้วยชามพลาสติก เป็นต้น

๑.๑.๒ ของเล่นเลียนแบบของจริงเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันอาจทำจากวัสดุประเภทไม้พลาสติกโลหะหรือกระดาษก็ได้เช่นตุ๊กตาสัตว์ขนอ่อนนุ่มตุ๊กตาคณลูกบอลเด็กเล่นรถเด็กเล่นของเล่นเครื่องครัว/เครื่องใช้ในบ้าน เป็นต้น

๑.๑.๓ ของเล่นสร้างสรรค์เป็นของเล่นที่สร้างขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวสามารถประกอบเข้า

ด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่นเช่นตัวต่อพลาสติกพลาสติกสร้างสรรค์บล็อกพลาสติก/ไม้วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/การปั้น/การประดิษฐ์ เป็นต้น

๑.๑.๔ ของเล่นเพื่อการศึกษาเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นมีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการสังเกตทักษะ

กล้ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตาทักษะการคิดเช่นไม้บล็อกเกมภาพตัดต่อเกมโดมิโน เป็นต้น

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้านเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย

เช่นโมบายล์ปลาตะเพียนใบลานตะกร้อใบลานตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟางกัณฑ์ลมใบตาลล้อกลิ้งไม้ไผ่กตักแตนสานใบมะพร้าวกะลารองเท้าและปั้นดินเหนียวรูปสัตว์ เป็นต้น

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็กของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เล่นแบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัสเป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็กในการมองเห็นได้ยิน

และสัมผัสเช่น โนบายล์รูปทรงขา-ดำ/หลากสีของเล่นเขย่า/บีบแล้วมีเสียงของเล่นมีผิวสัมผัสเรียบขรุขระของเล่นหีบจับไว้ในมือได้เสียงเพลงเป็นต้น

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหวเป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้กระตุ้นให้เด็กใช้กล้ามเนื้อแขนขาเช่นลูกบอลของเล่นลากจูงได้ของเล่นไชลานของเล่นมีล้อเลื่อนเป็นต้น

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือ – ตาเป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อมือและตาอย่างมีจุดหมายเช่นกระดานซ้อนตอกกลองหยอดรูปทรงของเล่นร้อยลูกปัดเม็ดโตของเล่นร้อยเชือกตามรูของเล่นผูกเชือก/รูปชิป/ติดกระดุมเป็นต้น

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษาเป็นของเล่นที่ช่วยในการฟังการสื่อสารทางด้านการฟังการพูดเล่าเรื่องเช่นหนังสือภาพนิทานเทพเพลงเด็กเครื่องดนตรีหุ่นมือเป็นต้น

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกตเป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบการจำแนกหรือจัดกลุ่มเช่นของเล่นรูปทรงเรขาคณิตแผ่นภาพจับคู่บล็อกต่างสีต่างขนาดเป็นต้น

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิดเป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหาคิดใช้เหตุผลเช่นภาพตัดต่อตัวต่อภาพปริศนาบล็อกไม้เป็นต้น

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้างจินตนาการตามความนึกคิดหรือแสดงบทบาทสมมติเช่นบล็อกไม้ตัวต่อของเล่นเครื่องครัวของเล่นร้านค้าของเล่นเครื่องมือแพทย์เป็นต้น

๑.๓ ของเล่นตามวัยเด็กมีความสนใจของเล่นแตกต่างกันตามความสามารถของวัยดังนี้

๑.๓.๑ ของเล่นสำหรับเด็กอายุ ๒ – ๓ ปี มักเป็นของเล่นที่ฝึกทักษะการเคลื่อนไหวการประสานสัมพันธ์มือ-ตามาใช้กล้ามเนื้อมือ-ข้อมือการสังเกตเปรียบเทียบความจำความคิดสร้างสรรค์เช่นของเล่นลากจูงและผลักไปมาได้กระดานซ้อนตอกกลองไม้ภาพตัดต่ออย่างง่ายตัวต่อพลาสติกขนาดใหญ่ ตุ๊กตาของเล่นจำลองเป็นต้น

๑.๔ การเลือกของเล่นเด็กหลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๔.๑ ความปลอดภัยในการเล่นของเล่นสำหรับเด็กอาจทำด้วยไม้ผ้าพลาสติกหรือโลหะที่ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคมหรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักง่ายตลอดจนทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็กในสิ่งที่ทาหรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไปจนทำให้เด็กกลืนหรือหีบใส่รูจมูกหรือเข้าปากได้รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหีบเล่นได้

๑.๔.๒ ประโยชน์ในการเล่นของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้อยากเห็นมีสีสันสวยงามสะดุดตาเด็กมีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือแก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อการเคลื่อนไหวและการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วทั้งยังเสริมสร้างการพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

๑.๔.๓ ประสิทธิภาพในการเล่นของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็กของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอนความสนใจในการเล่นของเด็กและทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่ายส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปก็ทำให้เด็กเบื่อไม่ยอมเล่นได้นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนดัดแปลงใช้ประโยชน์หลายโอกาสหลายรูปแบบหรือเล่นได้หลายคน

๑.๔.๔ ความประหยัดทรัพยากรของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไปหากแต่เป็นวัสดุของหรือ

ของเล่นที่สามารถจัดหาได้ง่ายมีราคาย่อมเยาและมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒. นิทาน

นิทานเป็นสื่อเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็กเพราะเด็กมีธรรมชาติที่อยากได้ยินเรื่อง ผู้คนรอบข้างเราสามารถอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่ยังเป็นทารกจะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือถือเป็นการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแยบยล

๒.๑ ประโยชน์ของนิทานนิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในทุกด้านดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกายการอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของนิทาน ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ –จิตใจการอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท้องบทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการเด็กจะมีอารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญาการอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำจำประโยคและเรื่องราวในหนังสือได้รู้จักเลียนแบบคำพูดเข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่านรู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ววิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราวเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วยในการเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี๒วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์เป็นการเล่านิทานด้วยการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและลีลาของผู้เล่าซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็กโดยค่อยๆเริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจนลีลาของการเล่าช้าๆและเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ
- ๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดังและประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆแต่ได้ใจความ การเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่ออีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูดอื่นๆที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก
- ๓) การใช้น้ำเสียงสีหน้าท่าทางควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครไม่ควรพูดเนือๆเรื่อยๆเพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น
- ๔) การนั่งเล่าเรื่องควรจัดหาเก้าอี้นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็กควรเว้นระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง
- ๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน๑๕นาทีโดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็กซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

- ๖) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่าควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับกับเรื่องราวที่ได้ฟังให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วยอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภทได้แก่

- ๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ให้แก่เด็กได้ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์พืชบุคคลสำคัญสถานที่สำคัญข่าวและเหตุการณ์ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
- ๒) วัสดุเหลือใช้สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการแต่ยังมีประโยชน์เช่นภาพจากหนังสือ นิตยสารกิ่งไม้กล่องกระดาษสิ่งเหล่านี้อาจนำมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องได้
- ๓) ภาพใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่นภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผนภาพพลิกหลายๆแผ่นขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง
- ๔) หุ่นจำลองใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือหุ่นเชิดหุ่นขี้ก
- ๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่องใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายที่ละภาพ
- ๖) หน้ากากทำเป็นรูปตัวละครใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ
- ๗) เทปนิทานหรือเรื่องราวใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว
- ๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่องใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

๒.๓ การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจหนังสือคือความสุขหนังสือคือเพื่อนหนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิตการสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกจึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็กเด็กจะรักหนังสือได้จากการที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการเด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมากในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังและจะเติบโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือและรักการอ่านการ

อ่านนิทานให้เด็กฟังคือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียวหรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียวแต่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วยนิทานเป็นสื่อสำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทานมักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทานอีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆได้อย่างรวดเร็วตามมาเช่นสมองพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับช่วงวัย

เด็กช่วง ๒-๓ ปี

เป็นช่วงที่เด็กรู้จักเรียนรู้เข้าใจสิ่งต่างๆมากขึ้นช่างจดจำเลียนแบบแยกความแตกต่างของสิ่งต่างๆรอบตัวได้มากขึ้นรู้จักสีขนาดรูปทรงตัวอักษรตัวเลขรู้จักวิเคราะห์สงสัยตั้งคำถามสรุปสิ่งที่ได้เห็นได้ยินและจินตนาการเรื่องราวได้เองพ่อแม่ควรมานิทานที่มีความหลากหลายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านไปพร้อมๆกันยังไม่ควรเน้นให้เด็กเรียนรู้ด้านภาษาหรือเร่งให้เด็กอ่านเขียนมากจนเกินไปควรส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมสิ่งที่ดีและไม่ควรทำควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เด็กรับรู้แยกแยะและเข้าใจบทบาทของการแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวเอง

แหล่งเรียนรู้

สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๒ - ๓ ปี จำแนกออกเป็น ๒ ด้านดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในบ้านหรือสถานพัฒนาเด็กประกอบด้วย

๑.๑ สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

- พื้นที่กลางแจ้งเพื่อให้เด็กได้เล่นและออกกำลังกายได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่การทำงานประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะส่วนต่างๆ พื้นที่กลางแจ้งเป็นการจัดพื้นที่ให้เด็กได้รับอากาศบริสุทธิ์ ได้รับแสงแดดมีส่วนที่เป็นร่มเงาของต้นไม้ใหญ่มีความร่มรื่นเมื่อต้องการพักผ่อนหรือผ่อนคลายจากการออกกำลังกาย

- เครื่องเล่นสนามที่มีความหลากหลายตามวัยของเด็กมีจำนวนที่เพียงพอกับผู้เล่นและเป็นเครื่องเล่นที่ปลอดภัย

- บริเวณที่ร่มรื่นสวยงามสะอาดเพื่อให้เด็กได้สัมผัสสิ่งที่เป็นธรรมชาติ

- มีบริเวณสำหรับทดลองปลูกพืชหรือสวนหย่อม

- มีมุมสัตว์เลี้ยงให้เด็กได้ดูสังเกตให้อาหารศึกษาชีวิตความเป็นอยู่

๑.๒ สภาพแวดล้อมภายในอาคาร

- พื้นที่ต่างๆตามความเหมาะสมห้องจัดกิจกรรมห้องอาหารห้องนอนพื้นที่อ่านหนังสือห้องน้ำห้องส้วมห้องเหล่านี้ต้องสะอาดอากาศถ่ายเทได้ดีมีความสะดวกในการใช้งานและมีความปลอดภัยสูง

- มุมการเล่นเป็นการจัดมุมประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจมุมการเล่นเหล่านี้เป็นการจัดมุมที่ตอบสนองความต้องการในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของเด็ก ขณะเดียวกันจะมีมุมที่จัดให้เด็กทดลองค้นคว้าสืบค้นแสวงหาความรู้เช่นมุมวิทยาศาสตร์มุมสืบค้น

- สื่ออุปกรณ์วัสดุและของเล่นซึ่งเป็นสื่อวัสดุที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆรวมทั้งสื่อสิ่งเร้าที่สนับสนุนการแสวงหาความรู้ของเด็กส่วนของเล่นเป็นของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการควรเป็นของเล่นที่สามารถเล่นได้หลายคนและสามารถนำมาเล่นใหม่ได้หลายรูปแบบ ฯลฯ

๑.๓ สภาพแวดล้อมด้านบุคลากรก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆทั้งกลุ่มเด็กกับเด็กเด็กกับครูและบุคลากรเด็กกับผู้ปกครองบุคลากรกับผู้ปกครองซึ่งรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรจะส่งผลต่อบรรยากาศในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำให้เด็กรับรู้บรรยากาศหากบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรเด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุขจากแหล่งเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ขณะเดียวกันบุคลากรต่างๆจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆแก่เด็กได้อีกทางหนึ่ง

๒. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้กลางแจ้งนอกอาคารในที่นี้ขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติ

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเช่นอุทยานการศึกษาในวัดและในชุมชนอุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเลอุทยานแห่งชาติในท้องถิ่นแถบภูเขาหอดูดาวหอดูดาวประชาชนพิพิธภัณฑ์ หอสมุด พิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่งเป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชนเช่นโบสถ์วิหารศาลาการเปรียญในวัดหรือ ศาลาสถานซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณีตลาดร้านขายของชำซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้านลานนวดข้าวสถานีอนามัยป่า ทุกแห่งล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๔ ปี

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยน้ำเย็นส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ ๒-๔ ปี ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ผ่านการเล่นที่มีความหมาย การช่วยเหลือตนเอง การมีวินัย ด้วยความรัก ความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

ภายในปี ๒๕๖๔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ ๒ - ๔ ปีทุกคนให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นการลงมือปฏิบัติ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสำนึกรักความเป็นไทยได้อย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของตนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ สนใจใฝ่รู้ เรียนรู้ด้วยความสุข มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นและส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นไป

พันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

๑. ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เน้นพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน
๒. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน
๓. เฝ้าระวังดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การดื่มมอมอย่างสม่ำเสมอ

๔. จัดหาสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย
๕. มีการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย
๖. ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๗. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อระดมความคิด ทรัพยากรมาช่วยเหลือในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

๑. ผู้ดูแลเด็กมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพดี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามสภาพบริบทของท้องถิ่น
๓. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ และสัมผัสจริง
๕. ผู้เรียนระดับปฐมวัย ทุกคน ได้รับการประเมินพัฒนาการและนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุง และพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
๖. เฝ้าระวังภาวะโภชนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ
๗. ประสานความร่วมมือกับชุมชน

จุดหมายตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อม ในการเรียนต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และความอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัย หรือซ้ำ แตกต่างกันไปในแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย

เป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ เด็กอายุ ๔ - ๖ ปี มีการเจริญเติบโตรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่อง น้ำหนักและส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับกายละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดี และนานขึ้น การเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุม

และบังคับการทรงตัวได้ดี จึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความ

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่นพอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบสนใจเกลียด ฯลฯ โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและการนับถือตนเองเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี จะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ ไม่ปิดบังซ่อนเร้น เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไป การที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่ายเพราะมีความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้มักหวาดกลัวสิ่งต่างๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่างๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุงแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่าเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นเพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่น มากขึ้น

พัฒนาการด้านสังคม

เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อมๆ กับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะฝังแน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกนั้น เป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

ด้านสติปัญญา

ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔ - ๖ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แม้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็วโดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในรูปของการพูดคุยการตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน
 สัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
- มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
 ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับ
 วัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐาน
 พัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนด สารการ
 เรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง
 ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

ระยะเวลาเรียน

การจัดเวลาเรียน

สำหรับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบการจัดเวลาเรียนในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเป็น
 เวลา ๑-๓ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็ก
 ปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน
 ต่อ ๑ ปีการศึกษาในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของ
 สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐม

กำหนดวันเปิด - ปิดภาคเรียน (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง)

(ตามหนังสือสั่งการจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่มท ๐๘๑๖.๔/ว ๑๐๖๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการเปิดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีงบประมาณในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เปิดตลอดปีงบประมาณ จำนวน ๒๔๕ วันทำการ)

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม

ที่	สาระการเรียนรู้	ห้อง อนุบาล ๑ (๓-๔ ปี)		
		หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์	วัน
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑๑	๑๑	-
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก	๑๐	๑๐	-
๓	ธรรมชาติรอบตัว	๑๓	๑๒	-
๔	สิ่งต่างๆ รอบตัว	๑๒	๑๒	-
	โครงการ/โครงการ/กิจกรรมวันสำคัญ	๔	๔	-
	ประเมินพัฒนาการเด็ก/ปรับปรุงหลักสูตร	-	๓	-
	รวม	๕๐	๕๐	-

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐		
ช่วงอายุ	อายุ ๓-๔ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์ จิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	จัดการศึกษา ๒ ภาคเรียน : ๑ ปีการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ อายุระหว่าง ๓ - ๔ ปี ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน : ๑ ปี ใช้เวลา ๕ - ๖ ชั่วโมง : ๑ วัน ๒๕ - ๓๐ ชั่วโมง/สัปดาห์	
หมายเหตุ ๓ - ๔ ปี มีความสนใจ ๘ - ๑๒ นาที ๔ - ๕ ปี มีความสนใจ ๑๒ - ๑๕ นาที ๕ - ๖ ปี มีความสนใจ ๑๕ - ๒๐ นาที		

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ช่วงอายุ	อายุ ๓-๔ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
* กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที		
* กิจกรรมที่ได้กมืออิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลา ๔๐ - ๖๐ นาที		

การวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑.๑.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังการใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑.๑.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๑.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้
	๒.๑.๒ กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย
๒.๒ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว
	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ เซนติเมตร ได้

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๔.๑ สนใจมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจมีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น
๕.๒ มีความเมตตากรุณามีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	๕.๒.๒ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดลอม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดลอมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๒.๓ หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน
	๘.๒.๒ ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องประโยคสั้น ๆ
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตนเอง
	๙.๒.๒ เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถในการเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินในเรื่องง่าย ๆ
	๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ - ๔ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจหรือฟังอ่านหนังสือด้วยตนเอง
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ช่วงอายุ ๓ - ๔ ปี
 การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี
 (สำหรับอายุ ๓ - ๔ ปี)

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. อาหารที่ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต	- กินดีอยู่ดีมีความสุข - หนูน้อยน่ารัก - ผัก ผลไม้
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การประกอบอาหารไทย ๒. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัยสุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ ๒. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๓. การมีเจตคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ๔. มารยาทในการรับประทานอาหาร	- กินดีอยู่ดีมีความสุข - ผัก ผลไม้ - ข้าวมหัศจรรย์
	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๓. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ๔. การฟังนิทานเรื่องราวเกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดี	๑. อวัยวะต่างๆ ของร่างกายและการรักษาความปลอดภัย ๒. วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี	- เด็กดีมีวินัย - อวัยวะและการดูแลสุขภาพ - ปลอดภัยไว้ก่อน - หนูน้อยน่ารัก

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี (ต่อ)	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. ประโยชน์ของการนอนหลับพักผ่อน	-กินดื่ยู่ดีมีสุข
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑. การเล่นอิสระ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๓. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๔. การละเล่นพื้นบ้านไทย ๕. การเล่นนอกห้องเรียน ๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม	๑. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ๒. การเล่นเกมเล่นสนามอย่างถูกวิธี	-กินดื่ยู่ดีมีสุข -ขยับกายสบายชีวี
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ๒. การฟังนิทานเรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๓. การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ ๔. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่า	๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเจ็บป่วย ๓. การระวังภัยจากคนแปลกหน้าและอุบัติเหตุต่างๆ	-แรกรับประทับใจ -อวัยวะและการดูแลรักษา -ปลอดภัยไว้ก่อน

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้	๑. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๒. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๓. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๔. การเล่นเครื่องเล่นสนาม	๑. การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น ๒. การกำกับตัวเอง ๓. การออกกำลังกาย	-ขยับกายสบายชีวี -ปลอดภัยไว้ก่อน
	๒.๑.๒ กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้	๑. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๒. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	๑. การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น ๒. การกำกับตนเอง	-ขยับกายสบายชีวี -ปลอดภัยไว้ก่อน
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้	๑. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ๒. การกำกับตนเอง	-ขยับกายสบายชีวี -ปลอดภัยไว้ก่อน
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	๑. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการจับ การโยน การเตะ ๒. การเล่นพื้นบ้านของไทย	๑. การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น ๒. การกำกับตนเอง	-ขยับกายสบายชีวี -ปลอดภัยไว้ก่อน -เรียนรู้วัฒนธรรม

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๒.๒ ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัด กระดาษขาดจากกันได้โดย ใช้มือเดียว	๑. การหยิบจับ การใช้ กรรไกร การฉีก ๒. การตัด การปะ และ การร้อยวัสดุ	๑. การรักษาความ ปลอดภัยของ ตนเอง รวมทั้งการ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง ปลอดภัย ๒. การกำกับตนเอง	-อวัยวะและการดูแลรักษา -หนูน้อยนักสัมผัส
	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตาม แบบได้	๑. การเขียนภาพและ การเล่นกับสี ๒. การทำศิลปะแบบ ร่วมมือ	๑. การเล่นและทำ สิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น ๒. การกำกับตนเอง	-อวัยวะและการดูแลรักษา -หนูน้อยนักสัมผัส
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้	๑. การเคลื่อนไหวที่ใช้ การประสาน สัมพันธ์ ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในการจับ การโยน การ เตะ ๒. การทำศิลปะแบบ ร่วมมือ ๓. การเล่นกับสิ่งต่างๆ ที่ เป็นทรงกลม ทรง สี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย	๑. การเล่นและทำ สิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น ๒. การกำกับตนเอง	-หนูน้อยนักสัมผัส

พัฒนาการด้านอารมณ์ -จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ขั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๑. การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ ๒. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี ๓. การเล่นตามมุมประสบการณ์	๑. การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสม	- ขยับกายสบายชีวี - หนูน้อยนักสัมผัส - เรียนรู้วัฒนธรรม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก	๑. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปลอดภัยเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๑. การรู้จักแสดงความรู้สึกของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	- เด็กดีมีวินัย - หนูน้อยน่ารัก - หนูทำได้ - สร้างฝันนักคิด
	๓.๒.๒ แสดงความพึงพอใจในผลงานตนเอง	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ๒. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๓. การทำงานศิลปะ	๑. ความภาคภูมิใจในตนเอง ๒. การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น	- หนูน้อยน่ารัก - สาระแห่งสีสัน - สร้างฝันนักคิด

พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๔.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๑. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๒. การปั้น ๓. การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ ๔. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ	๑. การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น ๒. ความภูมิใจในตนเอง ๓. การสะท้อนการรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	-สาระแห่งสีสัน -สร้างฝันนักคิด
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ ๔. การเล่นเครื่องเล่นประกอบจังหวะ ๕. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๒. การสะท้อนรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	-ขยับกายสบายชีวี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะ และดนตรี	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ ๔. การเล่นเครื่องเล่นประกอบจังหวะ ๕. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๒. การสะท้อนรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	-ขยับกายสบายชีวี

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๓. การเล่นบทบาทสมมติ ๔. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การกำกับตนเอง ๓. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	- แกรับประทับใจ - เด็กดีมีวินัย
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การเลี้ยงสัตว์	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม - ความเมตตา กรุณา	- หนูน้อยน่ารัก - สัตว์โลกน่ารัก - โลกของแมลง
	๕.๒.๒ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ขี้นะ	๑. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน - ความกตัญญู	- หนูน้อยน่ารัก - สัตว์โลกน่ารัก - โลกของแมลง

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้		
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม ๒. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	-อาชีพในชุมชน	
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๒. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๓. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๔. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม ๒. ความรับผิดชอบ ๓. ความอดทน มุ่งมั่น ๔. ความเพียร	-แรกเริ่มประทับใจ -เด็กดีมีวินัย	

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้		
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน	๑. ความมีคุณธรรม จริยธรรม ๒. ความรับผิดชอบ ๓. ความอดทน มุ่งมั่น	-หนูน้อยน่ารัก	
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือใน	๑. การแสดงมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร ๒. ความรับผิดชอบ ๓. ความอดทน มุ่งมั่น	-กินดีอยู่ดีมีความสุข -หนูน้อยน่ารัก	

		การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ		
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีช่วยเหลือ	๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. ความรับผิดชอบ ๒. วิธีรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี	หนูน้อยน่ารัก
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๔. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	๑. ความมีคุณธรรมจริยธรรม ๒. ความรับผิดชอบ ๓. ความอดทน มุ่งมั่น	-เด็กดีมีวินัย -ปลอดภัยไว้ก่อน -หนูน้อยน่ารัก

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๒. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ	๑. การแสดงมารยาทที่ดี ๒. ความรับผิดชอบ ๓. ความอดทน มุ่งมั่น ๔. ความเพียร	-เด็กดีมีวินัย
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า ๓. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่	๑. การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด ๒. การกำกับตนเอง ๓. การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม	-ผู้นำพอเพียง

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ขั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๗.๑ ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การมีส่วนร่วมในการ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอก ห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและ เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและ ดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือการ กระทำ ๕. การตัดสินใจและมี ส่วนร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา	๑. สิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน และการ ดูแลรักษา ๒. สิ่งแวดล้อมตาม ธรรมชาติและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๓. การรักษา สภาพสมบัติใน ห้องเรียน	-ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ เรา -ต้นไม้แสนรัก -โลกสวยด้วยมือเรา
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๑. การคัดแยก การจัด กลุ่มและจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๒. การสนทนาข่าวและ เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน ๓. การทำงานศิลปะที่นำ วัสดุหรือสิ่งของ เครื่องใช้ ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปร รูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่	๑. ขยะและการคัด แยกขยะ ๒. การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม	-โลกสวยด้วยมือเรา -หนูน้อยตาวิเศษ

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
		๔. การสร้างสรรค์ ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรงจากวัสดุที่ หลากหลาย ๕. การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของห้องเรียน		
๗.๒ มีมารยาท ตามวัฒนธรรม ไทยและรัก ความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตาม วัฒนธรรมห้อง ถิ่นที่อาศัยและประเพณี ไทย ๒. การเล่นบทบาท สมมติการปฏิบัติตนใน ความเป็นไทย	๑. การปฏิบัติตนตาม มารยาทและ วัฒนธรรมไทย - การแสดงความ เคารพ - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำ ขอบคุณและขอโทษ	-เด็กดีมีวินัย -หนูน้อยน่ารัก
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณ และ ขอโทษเมื่อมี ผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตนตาม วัฒนธรรมห้อง ถิ่นที่อาศัยและประเพณี ไทย ๒. การเล่นบทบาท สมมติการปฏิบัติตนใน ความเป็นไทย ๓. การพูดสะท้อน ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตาม มารยาทและ วัฒนธรรมไทย - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำ ขอบคุณและขอโทษ	-หนูทำได้

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ขั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
	๗.๒.๓ หุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นอาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	๑. วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ๓. การแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	-เรารักประเทศไทย -เรียนรู้วัฒนธรรม - วันเฉลิมพระชนมพรรษา

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ขั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔. การเล่นและการทำงานร่วมกัน	๑. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ๒. การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น	-อาชีพในชุมชน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับผู้อื่น	๑. การเล่นอิสระ ๒. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ๓. การเล่นตามมุมประสบการณ์	๑. การและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น ๒. การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และ	-แรกรับประทับใจ -ปลอดภัยไว้ก่อน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๔ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
		๔. การเล่นนอกห้องเรียน	<p>ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น</p> <p>๓. การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย</p> <p>๔. การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว</p>	
	๘.๒.๒. ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย	<p>๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. การแสดงมารยาทที่ดี</p> <p>๓. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย</p>	-ครอบครัวสุขสันต์ -เรียนรู้วัฒนธรรม

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๘.๓. ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๔. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๕. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ๓. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน	-เด็กดีมีวินัย -กินดีอยู่ดีมีความสุข -หนูน้อยน่ารัก -หนูทำได้
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๓. การฟังและปฏิบัติตาม	๑. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ๓. การปฏิบัติตนตามหลัก	-เด็กดีมีวินัย -ปลอดภัยไว้ก่อน
	๘.๓.๓. ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหามือเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๒. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ๒. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ๓. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม	-หนูน้อยน่ารัก

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและฟังโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	๑. การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม ๒. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทหรือกรอกร หรือเรื่องราวต่าง ๆ ๓. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกัน และรักษาความปลอดภัย ๔. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ๕. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ๖. การเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร	๑. มารยาทในการฟังและการพูด ๒. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทหรือกรอกรหรือเรื่องราวต่าง ๆ ๓. การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๔. การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- หนูน้อยนารัก - วิทยาศาสตร์น่ารู้
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	๑. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ๒. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ๓. การเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร	๑. การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ๒. การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	- สร้างฝันนักคิด - วิทยาศาสตร์น่ารู้

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ - ๕ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๙.๒ อ่านเขียน ภาพและ สัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพและพูด ข้อความด้วยภาษาของตน	๑. การสังเกตทิศ ทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ ๒. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มี โครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำ คล้องจอง	๑. การเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้ภาษาเพื่อสื่อ ความหมายใน ชีวิตประจำวัน ๒. ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการใช้ หนังสือและ ตัวหนังสือ	-สาระแห่งสี่สັນ
	๙.๒.๒ เขียนขีดเขียนอย่างมี ทิศทาง	๑. การสังเกตตัวอักษร ในชื่อของตน หรือคำ คุ้นเคย ๒. การสังเกตตัวอักษร ที่ประกอบเป็นคำผ่าน การอ่านหรือเขียนของ ผู้ใหญ่ ๓. การเล่นเกมทาง ภาษา ๔. การเขียนร่วมกัน ตามโอกาส และการ เขียนอิสระ ๕. การเขียนคำที่มี ความหมายกับตัวเด็ก/ คำคุ้นเคย	๑. การเรียนรู้เกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล ๒. การเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้ภาษาเพื่อสื่อ ความหมายใน ชีวิตประจำวัน ๓. ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการใช้ หนังสือและ ตัวหนังสือ	-สร้างฝันนักคิด

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ -๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑๐.๑ มี ความคิดรวบ ยอดในการคิด รวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของ สิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลงและ ความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่างๆ โดยใช้ประสาท สัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จาก มุมมองที่ต่างกัน	๑. การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	- หนูน้อยนักสัมผัส - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ เรา - ชุมชนบ้าน..... จังหวัดเชียงราย
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือ เปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดย ใช้ลักษณะหรือหน้าที่การ ใช้งานเพียงลักษณะเดียว	๑. การจับคู่ การ เปรียบเทียบ และการ เรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว /ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๒. การคัดแยก การจัด กลุ่ม และการจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ และรูปร่าง รูปทรง ๓. การใช้ภาษาทาง คณิตศาสตร์กับ เหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน ๔. การชั่ง ตวง วัดสิ่ง ต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือ และหน่วยที่ไม่ใช่หน่วย มาตรฐาน	๑. ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร จำนวน และส่วนประกอบ ๒. การเปรียบเทียบ และเรียงลำดับ จำนวนของสิ่งต่าง ๆ ๓. การจับคู่ การ เปรียบเทียบ และ การเรียงลำดับ สิ่ง ต่างๆ ตามลักษณะ ความยาว/ความสูง/ น้ำหนัก ปริมาตร	วิทยาศาสตร์นำรู้

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ -๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	๑. การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ และรูปร่าง รูปทรง ๓. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ๔. การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ	๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร จำนวน และส่วนประกอบ	-ผักและผลไม้ปลอดสารพิษ -ข้าวหมกสุพรรณิ -สาระแห่งสี่สีน -สมาชิกประเทศอาเซียน -บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑. การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว /ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๒. การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน ๓. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร จำนวน และส่วนประกอบ ๒. การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	-กลางวัน กลางคืน -ต้นไม้แสนรัก -วิทยาศาสตร์น่ารู้ -สมาชิกประเทศอาเซียน

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ -๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑๐.๒ มี ความสามารถ ในการเชิง เหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๑. การคาดเดาหรือ คาดคะเนสิ่งทีอาจจะ เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ๒. การมีส่วนร่วมในการ ลงความเห็นจากข้อมูล อย่างมีเหตุผล	๑. ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร จำนวน และส่วนประกอบ	- ฤดูทรรษา - วิทยาศาสตร์น่ารู้
	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งทีอาจจะ เกิดขึ้น	๑. การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ ต่างกัน ๒. การอธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลทีเกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือการกระทำ ๓. การคาดเดาหรือการ คาดคะเนสิ่งทีอาจจะ เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล	๑. การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของมนุษย์ สัตว์ พืช ๒. การรู้จักเกี่ยวกับ ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัย ธรรมชาติ แรงและ พลังงานใน ชีวิตประจำวันที แวดล้อมเด็ก	- ฤดูทรรษา - วิทยาศาสตร์น่ารู้
๑๐.๓ มี ความสามารถ ในการคิด แก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินในเรื่อง ง่าย ๆ	๑. การคิดตัดสินใจและมี ส่วนร่วมในกระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การมีส่วนร่วมในการ ลงความเห็นจากข้อมูล อย่างมีเหตุผล	๑. การคิดตัดสินใจ และมีส่วนร่วมใน กระบวนการ แก้ปัญหา ๒. การเคารพสิทธิ ของตนเองและผู้อื่น	- หนูน้อยน่ารัก - โครงการ
	๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดย ลองผิดลองถูก	๑. การมีส่วนร่วมใน วิธีการแก้ปัญหา ๒. การมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑. การตระหนักรู้ เกี่ยวกับตนเอง ๒. การกำกับตนเอง ๓. การเล่นและทำสิ่ง ต่างๆด้วยตนเองตาม ลำพังหรือกับผู้อื่น	- สร้างฝันนักคิด - วิทยาศาสตร์น่ารู้

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ – ๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	๑. การรับรู้และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน ๒. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ ๓. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย	๑. วิธีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำงานศิลปะอย่างถูกวิธีและปลอดภัย เช่น กรรไกร	-สาระแห่งสีสัน -สร้างสรรค์นั้กคิด
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	๑. เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ ๔. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว ๕. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๖. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้องเพลงและการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี	-ขยับกายสบายชีวิ -สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต -สัตว์โลกน่ารัก

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ -๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจหรือฟังอ่านหนังสือด้วยตนเอง	๑. การอ่านหนังสือภาพนิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ ๒. การคาดเดา วิถี หรือ ประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๓. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ	๑. การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ๒. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ ๓. การแสดงมารยาทที่ดี	-หนูน้อยน่ารัก
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑. การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ๓. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	๑. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม ๒. การสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	-ขยับกายสบายชีวิ -หนูน้อยนักสัมผัส -หนูน้อยน่ารัก

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี		หน่วยการเรียนรู้
	ชั้นอนุบาล ๑ (อายุ ๓ -๔ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑๒.๒ มี ความสามารถ ในการแสวงหา ความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหา คำตอบของข้อสงสัย ต่างๆ ตามวิธีการเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	๑. การตั้งคำถามในเรื่องที่ สนใจ ๒. การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๓. การสืบเสาะหาความรู้ เพื่อค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยต่าง ๆ ๔. การมีส่วนร่วมในการ รวบรวมข้อมูลและนำเสนอ ข้อมูลจากการสืบเสาะ หา ความรู้	๑. การเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้ภาษาเพื่อสื่อ ความหมายใน ชีวิตประจำวัน ๒. ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการใช้หนังสือ และตัวหนังสือ	- หนูน้อยช่างสงสัย - สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยค คำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหา คำตอบ	๑. การตั้งคำถามในเรื่องที่ สนใจ ๒. การสืบเสาะหาความรู้ เพื่อค้นหาคำตอบของข้อ สงสัยต่าง ๆ	๑. การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	- หนูน้อยช่างสงสัย - วิทยาศาสตร์น่ารู้

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญ เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างสิ่งต่าง ๆ จากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว	(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	(๑) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสุนทรีย์ภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุนทรีย์ภาพ ดนตรี	(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๑.๒.๒ การเล่น	(๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น ฯลฯ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ดังนี้

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์ (๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	(๑) การเล่นเกมบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหาร (๔) การศึกษานอกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม	(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม	(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่นและการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างบุคคล	(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ต่อไป ดังนี้

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	(๑) การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้องกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ (๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่นและการกระทำต่าง ๆ (๘) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด (๙) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท / รูปแบบ (๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมี ผู้ชี้แนะ
	(๑๒) การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง (๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ (๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตามรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ (๑๗) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง (๑๘) การเล่นเกมทางภาษา (๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย (๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
๑.๔.๒ การคิดรวบยอดการคิดเชิง	(๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
<p>เหตุผลการตัดสินใจและแก้ปัญหา</p>	<p>ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม</p> <p>(๒) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน</p> <p>(๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ</p> <p>(๔) การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย</p> <p>(๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะ และรูปร่าง รูปทรง</p> <p>(๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน</p> <p>(๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป</p> <p>(๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>(๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ</p> <p>(๑๐) การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ</p> <p>(๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ</p> <p>(๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน</p>
	<p>(๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร</p> <p>(๑๔) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา</p> <p>(๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน</p> <p>(๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ</p> <p>(๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล</p> <p>(๑๘) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <p>(๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา</p>
<p>๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>(๑) การรับรู้และแสดงความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน</p> <p>(๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ</p> <p>(๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย</p>
<p>๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้</p>	<p>(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว</p> <p>(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ</p> <p>(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ</p> <p>(๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย</p>

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิด หลังจากนำสารที่ควรเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ **ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา** ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจ ในตนเอง การสะท้อน การรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติแรง และพลังงานในชีวิตประจำวัน ที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๓.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

การจัดการประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย ๓-๖ ปี จะจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติในการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการจัดกิจกรรมจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสารที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การจัดประสบการณ์ควรยืดหยุ่นให้มีสารที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและการกำหนดกิจกรรมให้เด็กในแต่ละวันไม่จัดเป็นรายวิชา และอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน การนำแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นๆ ซึ่งแต่ละแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็กจึงเป็นหัวใจสำคัญ

ของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม นอกจากนี้ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการจัดประสบการณ์

๑. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๓. จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครู หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๕. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน

๖. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๗. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ตีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้ คาดการณ์ไว้

๙. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑๐. จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดประสบการณ์ในกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้สอนทราบว่าในแต่ละวันจะทำ กิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร และที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุก ด้านการจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรม ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึง อายุ และความสนใจของเด็กแต่ละช่วงวัย ดังนี้

๓.๑.๑ การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามด้วยความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

เด็กวัย ๓-๔ ปี มีความสนใจประมาณ ๘-๑๒ นาที

เด็กวัย ๔-๕ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

เด็กวัย ๕-๖ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๕-๒๐ นาที

๓.๑.๒ กิจกรรมต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓.๑.๓ กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้การเลือก การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๓.๑.๔ กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับ กิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาวะชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ การประสานสัมพันธ์ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่ายอย่างอิสระ และเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัสฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับสิ่งของ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ซ้อนส้อม สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาการคิดรวบยอด และการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก

ศึกษาออกสถานที่ เล่นเกมการศึกษาฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง การพูด

การอ่าน การเขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษา ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก สามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ ของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ความสะอาด ความปลอดภัย
๒. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
๓. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
๔. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
๕. ความเพียงพอ เหมาะในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
๖. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่ รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติ อยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่าง

ประกาศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง
เรื่อง อนุญาตให้ใช้เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย (๓-๔ ปี)
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง

ตามที่คณะกรรมการได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย อายุ ๓-๔ ปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก (อายุ ๓-๔ ปี) นั้น

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้เอกสารหลักสูตรนี้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง ได้

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสมเพชร ชัยณรงค์)

ประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสว่าง